

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

NUMĂRUL 15 (IIII) ANUL 72 SERIA II ● JOI 10 IV 1969 ● 8 pag. 25 bani

RITMURI
PE
TARLALE

Tot ce s-a spus despre cooperatorii din Insurăței-Brăila e adevărul curat. 600 de hectare de teren au fost ferite de inundații printr-o muncă aproape eroică. Digul de pe malul stîng a Călmățuiului a fost consolidat. Șase sute de hectare vor putea primi așadar în curînd sămînța și vor rodi. E una din miile de întimplări ce se petrec în multe părți ale acestei țări și în care nu e prea greu să deslușești modul de gîndire și de acțiune al țăranului cooperativ. Cîmpurile și-au schimbat și își schimbă zi de zi înfățișarea. Ploile s-au potolit, pămîntul s-a zvîntat în mare parte. Aratul și semănatul, lucrări de căpetenie, se desfășoară din plin. Cei care caută zi de zi soluții în vederea recuperării timpului pierdut din cauza iernii prelungite, găsesc. La Vișina

Veche, județul Olt, în numai două zile s-a însămintat întreaga suprafață cu mazăre, și mai mult de jumătate din suprafața destinată culturilor de sfeclă și floarea soarelui, s-au executat arături pe suprafețe întinse. În județele Timiș, Bihor, Alba, Constanța și Arad, lucrările agricole sînt avansate. În județul Constanța, bunăoară, pînă la sfîrșitul săptămînii trecute se însămintaseră peste 34 000 hectare cu culturi din prima epocă. Se poate deci. Se poate accelera ritmul lucrărilor, se pot organiza cîte două schimburi la tractoare, cum se procedează la Orlea, județul Olt, se poate folosi întregul potențial de muncă, înțelegînd prin aceasta în primul rînd oamenii. Sînt, firește, și exemple nu prea de laudă. Unii chibzuiesc prea îndelung

(Continuare în pag. a 3-a)

Trăiască primăvara!

de ION BĂNUȚA

Soarele, acest uriaș disc de foc, a intrat pe strada Speranței, strada Armoniei, dînd, în sfîrșit, și de strada Primăverii. O revărsare de raze multicolore pe străzile Bucureștilor, pe drumurile țării, pe cîmpuri. În Cișmigiu, după ghiociei îndrăsnelilor și viorelele suave, suind pe trupuri fișnite ca din niște perpendiculare șerpi verzi, apar lalelele. Lalele albe, negre, roșii. Pe strada Știrbei-Vodă, vizavi de Palatul Republicii se vor umple de floare trandafirii lui Zaharia Bărsan și teii lui Eminescu. Apar din cugețul pămîntului, toate florile, toate culorile. Cîmpurile, poenile, oădurile intră în jocul milenar al naturii, în parada culorilor de albastru, galben, roz, frez, gri, mov.

Întreaga fire stă acum sub egida soarelui. Plante. Flori. Clopoștii parcă sună mobilizarea generală pentru o piine mare, albă, amintind de „Muncile și zilele” lui Hesiod. Singele-voinicului bate adînc și puternic pentru noua recoltă, struna-cocoșului ține hangul lăudăroșilor, coada-racului ne amintește de neisprăviți și le-neși, coada-mielului de jocul și sacrificiul fiului oii, coada-ca-

Cronica unui greier

lului de El-Zorab, de Ducipal și de Voitș, caili de faimă ai lui Coșbuc, Alexandru Macedon, Ștefan cel Mare. Între atîtea plante și flori încerc o fericire ciudată că pe lingă sfioasele lăcrămioare nu și-a putut face loc pe aceste plaiuri și coada-toporului.

Vor înflori fragii, merișorul, reseda odorată (smeurita), pentru satisfacerea poftii ursului și pentru plăcerea noastră. Codrul va deveni verde jucîndu-și în văzduh privighetorile și cucii amintindu-ne de cîntec și de singurătate, de celebrele umbre ale haiducilor, pe caili lor nădrăvani mereu bolnavi de duhul femeii, Corbea, Gruia lui Novac, Miul Cobiul, de locul unde :

„Sade Toma Alimoș
Haiduc din Țara-de-Jos”...

Însă tot ce se naște, moare. Haiducii legendari și caili lor albi, negri, albaștri s-au pierdut în neguri și în timp. Dar caili, o caili nu mor niciodată. Herghelele cîmpului sălbatic de odinioară, prin geniul și sudoarea omului s-au transformat în cai-putere și au năvălit în cîmpurile românești pline de soare, să spargă crusta cenușie brodată abil de recile zăpezi pe obrazul pămîntului.

Cai de fier. Brăzdarele cumplit de tăioase se infig adînc în huma neagră, răsturnînd-o în brazde lucioase, uneori ciudat pigmentată cu un fel de puncte sîngerii din trupuri de viermi, de rime, de șobolani de cîmp.

Focul ceresc a trezit la viață întreaga natură. Griul, secara porumbul, rapița, fasolea, mazărea sînt acum sub egida soarelui. Oameni. Pămînt. Plante. Vîntul stă la pîndă așteptînd plin de dor și de neastîmpăr clipa fecundării. În august floarea-soarelui ne va pofti la umbră sub acele imense pâlării cu boruri de aur.

Recolta va fi bogată. Omul înțelept își pregătește din vreme toate mijloacele de transport trebuitoare. Unii dreg cu dichis din fantezie Carul-mic și Carul-mare. Dar, iată că în fundul cerului s-au și ivit grei de dor cocorii. TRĂIASCĂ PRIMĂVARA!

Pe scena căminului cultural din Frumușica-Botoșani

DIN SUFLET, PENTRU SUFLET

Am drumețit câteva zile prin locurile imbrățișate de-o parte și alta de apele Prutului și Siretului, am poposit în câteva sate înșirate pe firul văilor sau la poalele dealurilor; pretutindeni am întâlnit frumuseți botoșănești pe care le-am însemnat cu încântare pe harta inimii. În clipele de ședere am cunoscut oameni purtând în ei neștearsă istoria acestor locuri, neprețuitele comori culturale și spirituale înmănușate de-a lungul deceniilor și amplificate astăzi de urmașii vitejilor răzeși. Păstrători și continuatori ai acestor bogate tradiții culturale, botoșănenii, domoli la vorbă, dar aprigi la faptă, molipsitori în entuziasm și dăruire, îți oferă imaginea unei munci pornită din suflet, pentru suflet.

Stăteam de vorbă cu tovarășul Aaron Eugen, președintele Comitetului de cultură și artă al județului Botoșani. Cu vorba-i dulce, moldovenească, cu prospețimea sufletului, mi-a înfățișat tabloul atât de bogat, de amplu, de divers al vieții culturale de pe cuprinsul acestui colț de țară. În momentul de față, toate forțele județului sunt angrenate în întrecerea pentru cea mai bună activitate cultural-educativă și artistică, pentru cel mai frumos exterior și interior de cămin.

Colindând prin județ, nu mi-a fost deloc greu să mă conving de strădania sutelor și sutelor de activiști culturali, de artiști amatori, a miilor de săteni care își dăruiesc priceperea, toată bogăția lor sufletească în florii vieții culturale și artistice a satelor botoșănești. Oprindu-mă în comuna Hudești, am însoțit un grup de intelectuali care a mers pe la bătrânii satului și au imprimat pe bandă de magnetofon cîtece vechi locale, strigături, bucăți folclorice de demult și de-acum. Directorul căminului a știut să mă informeze că o mare parte din ceea ce se va culege va fi folosit în programele formațiilor, iar cele mai frumoase piese vor fi trimise la București, pentru Radio-televiziunea română. La Virful Cimpului, periodic, se fac sondaje printre săteni pentru a se cunoaște cât mai bine preferințele și gusturile spectatorilor. Manifestările sînt rezultatul acestor sondaje, al preocupării slujitorilor culturale și de a oferi sătenilor asemenea programe care să le meargă la suflet. Fluierașii din comuna Vorniceni, membrii fanfarei din Sularău, dansatorii din Tudora și multe alte formații artistice se pregătesc și năzuiesc să ajungă la faza finală a celui de-al IX-lea Concurs. Noi le urmărim din toată inima succes.

Pretutindeni, dăruire, entuziasm, migală, împletire de gânduri și simțăminte, de frumuseți și prospețimi, toate fiind închinare „Anului XXV”, aniversării Eliberării țării noastre. Se pregătește o gamă de manifestări și spectacole la înălțimea evenimentului pe care poporul nostru îl va sărbători la 23 August. Mi-am notat sumedenie de astfel de manifestări, dintre care voi aminti doar cîteva: ciclul: „Țară mîndră ca o floare”, „20 de ani de realizări și victorii în drumul socialismului”, simpozioane, spectacole de amploare

intitulate: „Eliberarea”, expoziții de artă populară, de fotografii, spectacole de gală, serbări populare etc., etc.

M-am despărțit de îndepărtatele meleaguri botoșănești cu simțămîntul înaltei prețuirii pe care oamenii de aici o merită cu prisosință, cu îndemnul de a mai reveni în mijlocul lor și de a-i îmbrățișa cu sufletul pînă în clipa revederii.

IVIDIU MARALOIU

● Botoșani e unul dintre primele orașe din țară care a ridicat o sală de teatru (prin 1860), cu scenă, decoruri, două rînduri de loji, parter, galerie, orchestră și altele. În acest local, renovat în anii puterii populare, funcționează acum teatrul de păpuși. Astăzi, orașul are un teatru nou, modern, cu artiști talentați. Tot aici dă concerte „Filarmonica” înființată în anii puterii populare.

● În satele jud. Botoșani funcționează 69 cămine culturale comunale și 54 filiale; 69 biblioteci comunale, și 14 orășenești, 2 cluburi sindicale, 160 cinematografe, 7 muzee și 8 monumente arhitectonice.

● În cele 4 orașe din județ: Botoșani, Dărăbani, Dorohoi și Săveni funcționează cîte o casă de cultură.

Întîlnire cu cititorii din Avrămeni

De comuna Avrămeni am auzit, pentru prima oară, în 1967, cu prilejul celui de al 8-lea concurs al artiștilor amatori, cînd orchestra populară de aici a luat premiul II pe țară. De curînd, am vizitat această frumoasă localitate așezată la locul numit „Movilă” — cel mai înalt punct dintre Jijia și Prut, cam la 25 km distanță de gara Ungureni. Ne-au impresionat în mod deosebit, trecutul acestei așezări plin de evenimente însemnate și legende interesante transmise din tată-n fiu, dar mai ales faptul că în comuna Avrămeni, oamenii sînt cititori pasionați, atît în ce privește cartea cit și presa, (Avrămeni este una dintre comunele unde revista noastră are un mare număr de abonați).

Se spune că satul Avrămeni a luat ființă prin 1830, ca așezare de clăcași pe moșia boierului I. Avrămeanu. Nu departe de acest sat, se află un han, unde poposeau poștalionele ce uneau marile centre comerciale de pe acea vreme, Darabani și Ștefănești. Tot aici poposeau negustorii din Polonia și din alte țări, care aduceau tot felul de mărfuri la Botoșani și Iași. Legende spun că din Avrămeni s-au ridicat mulți haiduci, care jefuiau pe prădalnici, răzbuindu-se astfel pe frații lor — clăcașii. Printre acești haiduci s-a aflat și Ion Ursu care-i pedepsea crunt pe boieri și despre care norodul a compus frumoase și numeroase cîntece.

În 1907, clăcașii din Avrămeni, urmînd pilda lui Ion Ursu, s-au alăturat țărănilor răzuculați din Flămînzii, pornind lupta pentru dreptate și libertate. Au urmat crudele represalii ale guvernului burghezo-moșieresc din acea vreme, cărora 11 țărani din comună le-au căzut victime, înroșind cu sîngele lor, pămîntul străbun.

Țărăni uciși de moșieri la 1907 au fost răzbuțarii abia după eliberarea țării de sub jugul fascist. Astăzi, urmașii foștilor clăcași trăiesc o viață nouă. Cele patru cooperative agricole de producție din comună ale căror venituri se ridică la cîteva zeci de milioane lei, le asigură cea mai mare parte din cele de trebuință unui trai omnesc.

Avrămenii se mîndresc, de asemenea, cu cele 10 școli generale din comună lor, care formează cetățenii de mîine ai comunei. Au numai vorbe de laudă despre medicii care lucrează la cele două dispensare și la casele de naștere și staționare din comună. Dar cele mai frumoase cuvinte le spun în legătură cu activitatea căminului cultural și în special cu a orchestrei populare.

De curînd, redacția revistei noastre a avut o întîlnire cu o parte dintre numeroșii săi cititori din Avrămeni. Constantin Grădinaru, dirigintele oficiului P.T.T.R., a arătat că revista Albina are peste 300 de abonați și în satele ce țin de acest oficiu sînt vindute prin magazinele cooperative încă vreo 200. Printre cei abonați se numără și bătrînii cooperatori Vasile Chelaru și Dumitru Ivănescu, care de peste 15 ani se abonează mereu la Albina. Teodor Ziliscu a declarat că are, de la socrul său Toader Smeu, unele exemplare din 1910-1912.

Cititorii Dumitru Bondoc, Georgeta Banu, Aurelia Sandu, Nicolae Corsei, Constantin Nichita și alții au făcut interesante propuneri în vederea îmbunătățirii revistei. S-a arătat, astfel, că Albina ar tre-

bui să-și lărgescă spațiul în ceea ce privește literatura științifică; să publice noutăți din știință, să se preocupe mai mult de activitatea culturală și de arta populară. Stilul să fie simplu, pe înțelesul maselor. Ar fi necesar să apară o rubrică sau o pagină pentru elevi. Să stea de vorbă cu ei în privința orientării profesionale. Numeroși dintre elevii din clasele V-VI se abonează numai la revista Albina. Să fie publicate mai des probleme de rebus, ghicitori mai ușor de dezlăsat, rubrica „Știați că...” să nu lipsească din nici un număr. Albina ar trebui să se preocupe mai intens de viața tinerilor de la sate, să publice articole, desene și caricaturi usturătoare la adresa celor ce nu se comportă civilizate, care se abat de la legile morale ale societății. E bine să se publice în fiecare număr microbiografii și fotografii ale artiștilor amatori, ale artiștilor dramatici și ale artiștilor de muzică ușoară. Să fie prezentată viața și activitatea oamenilor de știință, precum și ale altor oameni de seamă. Mulți vorbitori au stăruit asupra necesității de a se discuta în revistă despre rolul învățătorului în sat, despre legătura lui cu membrii cooperativei agricole de producție și despre activitatea sa culturală.

În completare, tov. Avăcăriței, directorul căminului cultural, a stăruit asupra sprijinului pe care Albina trebuie să-l dea tuturor așezămintelor culturale de la sate, publicînd articole despre experiența înaintată, popularizînd artiștii amatori și pe toți cei care se disting în munca depusă pe tărîmul muncii culturale.

Ș. N.

CĂMINE — PILOT

Dintre multe inițiative izvorîte din dorința îmbogățirii vieții cultural-spirituale a satelor botoșănești, am reținut și înființarea unor cămine-pilot. Pentru a vă oferi cîteva amănunte privitoare la rostul și activitatea acestor cămine, ne-am adresat tovarășului Emil Botezatu, vicepreședinte al Comitetului pentru cultură și artă al județului Botoșani:

— Ce anume ați urmărit prin organizarea căminelor-pilot?

— Preocuparea noastră, a comitetului de cultură, este să ridicăm calitatea întregii activități culturale de pe cuprinsul județului Botoșani. În complexul de măsuri pe care le-am luat în acest scop, figurează și organizarea căminelor-pilot în comunele: Virful Cimpului, Cristinești, Corn, Bucecea, Ungureni, Vlăsinești, Dîngeni, Păltiniș și Trusești. În total nouă cămine-pilot dispuse în așa fel încît să cuprindem întreaga rază a județului și să concentrăm în jurul lor toate căminele de la centrele de comună și din satele aparținătoare. Aș vrea să precizez că aceste cămine-pilot au fost stabilite în urma unei judicioase analize a activității lor.

Cele nouă cămine pe care le-am amintit au inițiat manifestări cu un bogat conținut, instructive și prezentate într-o formă foarte atrăgătoare. Ajutîndu-i pe activiștii culturali și artiștii amatori de aici să

îmbogătesc aceste programe, să pregătească manifestări-model, vom organiza ample schimburi de experiență, discuții după spectacole cu invitați din comunele învecinate. De asemenea, căminele care aparțin de centrul respectiv vor prezenta și ele programe care vor fi supuse dezbaterii. În felul acesta vom înlesni generalizarea experienței bune, a celor mai eficiente forme ale muncii culturale.

— Din cele relatate de dvs. rezultă că aceste cămine sînt un fel de rampe de lansare a unei activități care pledează pentru un conținut cit mai bogat, cit mai variat.

— Intr-adevăr, asemenea este binevenită. De aici vor fi lansate însă nu numai inițiative privind conținutul muncii culturale, ci și pentru dezvoltarea bazei materiale, a unei bune gospodăririi, a înfrumusețării așezămintelor de cultură.

Este știut faptul că numărul artiștilor amatori crește de la an la an. Deci este nevoie de instrumente mai multe, de costume, decoruri etc. Căminele-pilot trebuie să constituie și-n această privință un model. Prin organizarea unor turnee, prin folosirea resurselor locale, prin antrenarea meserilor populari, prin munca voluntară a tineretului se va putea ajunge la mărirea venitului extrabugetar, și deci la o corespunzătoare înzestrare a formațiilor artistice cu tot ceea ce le trebuie.

* TINERETE FĂRĂ BATRÎNETE

Arta populară cunoaște o singură vîrstă: vîrsta de aur. În ciuda anilor care trec, ea rămîne veșnic tînără. Cu aceleași prospețimi și frumuseți. Am poposit în multe case și am zăbovit în fața unor fermecătoare lucruri făurite de mîini de aur. Mi-am încîntat ochii privindu-le și am încercat un simțămînt înălțător cunoscînd cîteva dintre sutele de meserii și creatori populari de pe plaiurile botoșănești. Încerc să-i creionez aici pe acești tineri, mereu tineri, făuritori de frumuseți:

MARIA GINJU, comuna Lunca: nu prea înaltă, cu ochi rupți din albastrul cerului, domoală la vorbă, dar aprigă la lucru. De cînd era mică, au cucerit-o tainele și coloritul nespuse de frumos al covoarelor. Acestei arte i-a închinat ani îndelungați. „Eu aleg, eu țas, eu vopsesc, eu fac țat, așa cum am învățat de la buna mea”. Am întrebato-o cîte covoare a țesut. „Cine știe — mi-a răspuns ea. Multe”. În toate a pus ceva din sufletul ei, din frumusețile strabune, din bogăția motivelor specifice locului.

TEOFILIA TODIREANU, comuna Mihăileni: decoratoare în ceramică neagră. A învățat meșteșugul de la matusa sa Catinca Mihoreanu. Avea doar 15 ani. Cel mai mult îi place să picteze flori, țărîncă torciad, motive naționale luate de pe ei. Nu demult, a realizat o scenă din basmul „Punguța cu doi bani”. Mereu este în căutarea frumosului. Se inspiră din lucrurile vechi, aflate în lăzile bătrînilor și îngemănate cu fantezia ei izbuteste să creeze noi frumuseți, cu amprenta bogățiilor și noului din viața noastră.

MARIA CHITAN, comuna Dersca: este profesoară la Școala de Artă populară. Împărtășește multor elevi meșteșugul pe care nu l-a părăsit nici o clipă în cei aproape 50 de ani de cînd lucrează cămăși naționale, ștergere, ii, carpete, fețe de masă. Ceea ce este demn de remarcat este faptul că din fiecare model a lucrat cîte un singur exemplar, dîndu-i strălucirea de neegalat. La fel procedează și elevele sale: Adela Roșu, Ana Chioaru.

LIVEZILE ALBEI

S-ar fi convenit, după unii, să fi vorbit mai bine despre renumitele podgorii ale județului. Și să recunoaștem, am fi avut multe de spus. Cine n-a auzit de vinurile Aiudului, bunăoară, de cele ale Blajului sau Cricăului, Șardului, Ighiului sau altele? 60 de medalii de aur și argint câștigate la concursurile internaționale stau mărturie asupra calității vinului.

Dar pe văile și terasele Albei, viticultura cu tot renumele ei, pe care ne simțim obligați a nu-l trece cu vederea, nu e singura și nici cea mai veche și mai răspândită indeletrică tradițională. Pe aceeași treaptă, ba, după unele păreri chiar ceva mai înaltă, poate fi așezată pomicultura. Pentru că pometurile acestui străvechi și incântător ținut, brazdat de apele Mureșului, Arleşului, Sebeșului, Cugirului, Ampoiului, Secașului și Tirnavelor, sint cunoscute din timpuri îndepărtate. Am fost la Geoagiu, comună vestită de pe malul drept al Mureșului. Se spune că aici, în timpul răscoalii lui Horia se făceau lăncii pentru răsculași. Acum în această comună-grădina se află o renumită stațiune horticolă, care răspunde cunoștințe științifice pentru țărani cooperatori, pentru toți iubitorii pomăritului. Și sint mulți, foarte mulți amatori. Dar cine dorește să știe mai mult despre livezile Albei ar trebui să se avînte pe dealurile celor trei Almașuri, prin împrejurimile Zlatnei, să viziteze Aludul, Stremțul și Celea, să străbată potecile ce duc la Mesentea, Benic, la Galdă de Sus. Salba livezilor din ținutul Albei cuprinde mai bine de 5300 de hectare. O adevărată și neprețuită comoară, care crește și se dezvoltă pe terenuri pușin, sau aproape deloc potrivite altor culturi. E lesne de prevăzut că s-ar putea realiza în această privință avînd în vedere faptul că suprafețe mari de terenuri deluroase așteaptă să fie puse în valoare. Și ne-am referi aici la cooperativele agricole, pentru că dețin suprafețele cele mai întinse.

Ne aflăm, așadar, într-o zonă cu condiții deosebit de favorabile în dezvoltarea pomiculturii. Fiecare județ își are frumusețile sale, dar ascultați pe cei din zonele de deal povestind despre livezile lor, despre mirosul florilor, de aroma fructelor și veți simți dorința de a sădi un pom în grădina dumneavoastră. Ne-au rugat cel din Geoagiu: „Scrieți mai mult despre această mare și neprețuită bogăție naturală a țării. Să se umple dealurile cu pomi fructiferi și veniturile se vor dubla”.

În județul Alba există 95 cooperative agricole cu aproape 180.000 hectare de teren agricol. Averele obștească se ridică la peste 204 mi-

lioane lei și, după părerea unanimă, ea s-ar putea dubla în numai câțiva ani dacă terenurile de deal, și ce să spunem sint destule, ar fi ocupate cu livezi. Cînd spun aceasta oamenii se referă la cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Plenara Uniunii naționale a C.A.P. Am văzut un crimpei din cuvîntare subliniat cu cerneală roșie. Il redăm pentru că se referă la mulți. „Viața, experiența a numeroase cooperative agricole arată că și în zonele de deal și premon-tane se pot obtine rezultate bune prin organizarea corespunzătoare a producției, prin dezvoltarea ramurilor specifice, tradiționale, cum sint creșterea animalelor, pomicul-tura și viticultura”. Trebuie spus din capul locului că în Alba se de-pun mari eforturi în această privință obținîndu-se rezultate merito-rii. În ultimii trei ani s-au plantat peste 500 hectare cu pomi fructi-feri și 450 hectare cu viță de vie din soluri superioare. Plantări masive de pomi s-au făcut la Bucerdea vinoasă, Daia Reciu, Girbova, Aiud, Remetea. Aflăm de la șeful serviciu-lui horticol-Alba, ing. Virgil Bică, și unele noutăți și anume că mari plantații se vor face pe dealurile Ciugadului de Jos, Mirăslăului, Ciuguzelului și la Beta.

Fără a încerca să micșorăm ci-tuși de pușin meritele celor din ju-dețul Alba, trebuie spus că în privința gospodăririi pămîntului din livezi și în privința executării plan-tatului, mai sint multe de făcut. Există zone în care pomicultura este o indeletrică tradițională. În Ar-geș, bunăoară, unde de pe un hec-tar de livadă se scot două și trei recolte. Aici, căpsunile, zmeura, coacăzele și chiar florile se cultivă printre pomi în mod obișnuit.

Oamenii își dau tot mai mult seamă de avantajele ce le oferă pom-icultura pe aici și dorința de a ex-tinde plantațiile, de a le întineri. Din păcate, pe alocuri livezile mai sint privite ca cenușăreșe agricul-turii. Pomi sint ultimii cînd e vor-ba de îngrășăminte și tot la urmă sint lăsate lucrările de întreținere. Așa se explică producția scăzută de fructe în unele cooperative agricole. Exemplul ce urmează ni se pare a-totgrăitor. Anul trecut la Întreprin-dera agricolă de stat Aiud s-au obținut 230 kg mere de la fiecare pom. Sint cooperative agricole a căror producție de fructe nu depășește 5-6 kg la pom.

Ne-au rugat pomicultorii din Geoagiu: „Scrieți mai mult despre livezi, să se umple dealurile cu pomi fructiferi și veniturile se vor dubla”.

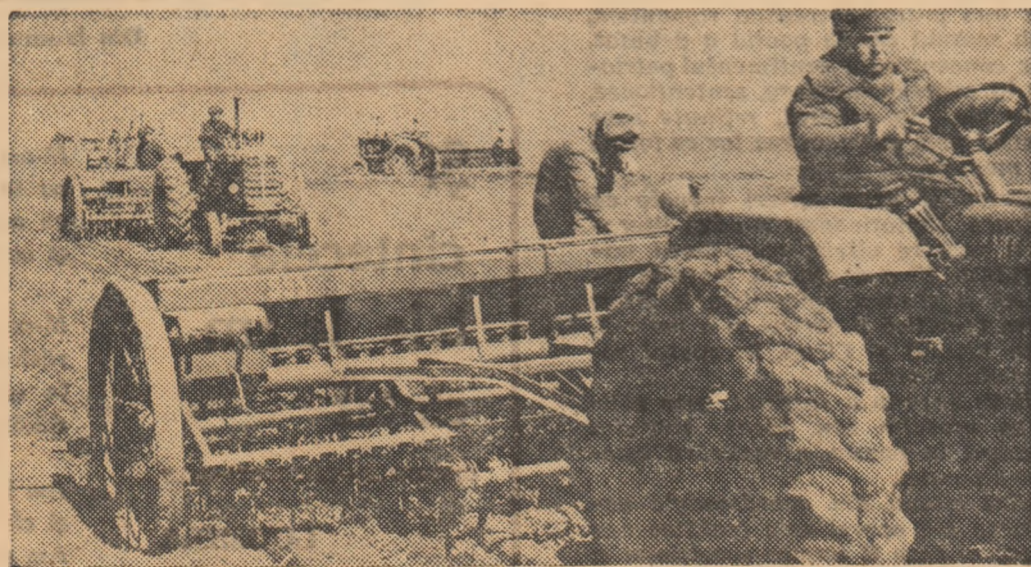
CL. MUNTEANU

RITMURI PE TARLALE

(Urmare din pag. 1)

pină să ia o măsură și nu se mai hotărăsc să treacă la acțiune, cău-tînd fel de fel de explicații. Mem-brii cooperativei agricole din Chi-șoda-Timiș, pină la 5 aprilie nu se-mănaseră nici măcar un hectar la cultura cartofului din pricina unor deficiențe în dirijarea utilajelor. În Dolj, la Izvoarele și Plenița nu se folosesc toate atelajele pentru exe-cutarea lucrărilor. Ce-or fi aștep-tînd dumnealor? Este adevărat, sta-rea terenului nu îngăduie peste tot semănatul cu mașina. Dar tocmai aici ar trebui să dea indicații co-respunzătoare în funcție de starea terenului, de condițiile concrete. La Golești-Ageș, spre exemplu, coopera-torii știind că semănatul se face în-tr-un anumit timp și fără tărăgă-neală, au trecut la semănatul manual. Și n-au nimic a regreta. Această în-seamnă a ști să te adaptezi condi-țiilor existente. E și o chestiune de orientare și de bună organizare, dar mai întii de toate e o chestiune de conștiință. Pentru că în fiecare an,

și experiența a dovedit din plin, cel care au adunat rodul cel mai bogat au fost și cei dinții la toate lucrările în cîmp.

C.A.P. Topraisar-Constanța, Se însămînțează ultimele culturi din urgența I

De vorbă cu cititorii

Un cititor din județul Bacău — care ne roagă să nu-l publicăm numele — ne scrie cu amărăciune, că fiul său a fost condamnat la doi ani închisoare pentru huliganism. În aceeași scrisoare, el ne întreabă: „De ce fiul meu a fost socotit huligan și condamnat? N-a făcut cine știe ce mare rău! El și cu încă doi tineri fără minte s-au jucat de-a trînta, cu altul, și i-au spart capul”.

Nu știm care este adevărul în legătură cu sus amintita condamnare, dar credem că justiția n-a greșit. Sint necesare măsuri cit mai severe împotriva celor ce tulbură liniștea oamenilor și adesea le pun în primejdie chiar viața. Simbădă, 29 martie, noaptea, mergînd cu personalul 6004, de la Iași spre București, am asistat la fapta deosebit de grave. Doi tineri, fără nici un fel de

bilet de tren, se urcaseră clandestin la clasa întâi. Se cunoștea că erau beți, fiindcă se clătinau pe picioare și miroseau, de la distanță, ca niște butoaie pline de țuică. Șeful trenului le-a cerut biletele iar ei, drept răspuns, au vrut să fugă. Șeful i-a pus unuia mina în piept și l-a ținut strîns, spunîndu-i să plătească amenda sau să arate buletinele de identitate. S-au îmbrîncit cîteva minute. Trenul a oprit în gara Ciurea. Individul s-a smucit brusc și-a coborît. Nu s-a mulțumit că a scăpat neamendat. Furios, a luat un pietroi și l-a zvîrlit cu atita putere, încît pietroiul a intrat pe geamul de la ușa unui vagon și a ieșit pe cel din partea opusă. Poate că s-ar găsi cineva să spună:

— A fost beat și nu și-a dat seama ce face!

Beat, treaz, fapta lui este huliganică și merită să fie osîndit aspru.

În aceeași noapte, după ce am trecut de Focșani, trenul s-a oprit brusc. Ce se întimplase? Doi tineri trebuiau să coboare în halta Gugești, unde n-aveam oprire și... au tras semnalul de alarmă, au coborît din vagon și s-au pierdut în noapte. Din această oricină, unii căldători s-au speriat, iar trenul a în-trizat 40 de minute.

Unii le-ar găsi — poate — o scuză și celor doi din Gugești. Dar și aceasta este o faptă reprobabilă, un act de huliganism, care trebuie condamnat cu asprime. Și de vină sint și părinții care nu numai că n-au știut să-i crească pe acești tineri, dar încearcă să-i apere spunînd că... sint tineri și, de... „ca tinerii”!

ȘERBAN NEDELCO

Taina germinației

Ieri, puil de țărani de prin părțile Snagovului culegeau brîndușe. Unul m-a îmbiat: „Nu vreți brîndușe, nene?” Cred că era unul din zeii aceia mici zămislîți de primăvară și trimiși să așină calea oamenilor. Lehămetit de atita umbrel prin iarnă m-am lăsat ademenit pe cărările presărate cu topaz și cu safir ale pădurii.

Cine știe cum și cînd a înflorit brîndușa. Două flori au spart un strat de frunze. Am privit atent. Nu era o ruptură prin violență. Nu. În locul acela materia moartă se dăduse la o parte, se retrăsese în ea. Și prin cele două orificii cu margi-nile netede și-au făcut loc florile.

Cine poate spune oare cu ce forță înaintează ele spre lumină? Adevărat este că cele două flori mi se păreau două rachete mici, galbene, care biruiseră diabolica dar și salu-tara forță de atracție a pămîntului.

Peste tot pe cîmp griul a ieșit din anabioză, din somnul letargic care e pe jumătate moarte. E frig, bat niște vînturi care au început să ne încerce răbdarea, dar griul renun-tînd la recile învelșuri ale iernii lucrează de acum pe cont propriu. În milioanele de fire se petrece același uluitor fenomen. Noi forțe se declanșează acolo și în cel mai adînc cotlon al celei vegetale poți ghici și spicul.

La Baba-Ana a ieșit o clipă soarele și a poleit blana mieilor merinos. Era umedă și mi s-a părut că se topise aurul din ea. Din ianuarie, pe gerurile acelea seci se nășteau miei. N-am știut că au fost ținuți lingă sobe, că i-au încălzit ciobanii la sîn. Îi văd numai acum topăind cu cea mai timpă și curată bucurie și mă plec din nou în fața tainei germinației.

Pămîntul cere bobul de porumb. Îi e de grabă și lui și nouă. Iarna i-a mîncat o lună din timpul de gestație; ne-a mîncat și nouă o lună. E ceva neobișnuit, ceva împotriva firii. Pămîntul a avut întotdeauna alte legi ca ale văzduhului. De cite

ori vara vînturile nu i-au vlăguit seva? Dar acum pămîntul cere porumbul în brazdă. Și bobul de porumb care suna ca piatra pe lopată atunci cînd îl vînturau, are în el viață și la primul contact cu pămîntul se înmoaie și galbenul se preface în verde și grăuntele se desfășoară pe două direcții cosmice, spre cer și spre fundul pămîntului. Și recunoaștem din nou taina fără început și sfîrșit a germinației.

Sintem așadar grăbiți fiindcă pe nedrept, nedreaptă cu noi de atîtea ori natura, ne-a furat o lună din primăvară. Nu ne-o mai restituie. Timpul este ireversibil. Și în cîmpurile din Bradu de Jos-Argeș, din Topraisar și Lunca Someșului și din alte părți au ieșit, cu căciuli cu clapeți și cu bunde, tractoriștii cu semănătorile.

Mă uitam într-un loc pe urma direi lăsată de mașină și vedeam printr-o anticipare la care avem dreptul, sirele verzi cu porumbul abia răsărit și apoi altele, în care se pierde călărețul cu cal cu tot.

V. TOSO

Să ne cunoaștem legile

Prin succesiune, sau moștenire cum i se mai spune, se înțelege transmiterea patrimoniului unei persoane fizice decedate către una sau mai multe persoane determinate de lege sau de însăși voința celui decedat.

În cazul în care defunctul a dispus el însuși cum să se împartă bunurile ce i-au aparținut, printr-un act de ultimă voință — numit testament — succesiunea se numește testamentară. Cînd defunctul nu a lăsat testament, bunurile sale revin, potrivit dispozițiilor legale, rude-lor sale de sînge în ordinea chemării lor la succesiune și soțului (soției) supraviețuitor. În acest caz, succesiunea se numește legală sau abintestat (fără testament). Moștenitorii preiau — în principiu — nu numai activul dar și pasivul succesoral fiind ținutu personal la plata tuturor datoriiilor defunctului, chiar dacă acestea depășesc activul.

Legea prevede că ori de cite ori moștenitorii își contestă calitatea, sau nu se înțeleg asupra compunerii masei succesoriale (totalitatea bunurilor care se transmit prin succesiune) ori a modului de împărțire a bunurilor materiale, notariatul de stat devine incompetent, trebuînd să constate printr-o încheiere, neînțelegerile ivite și să îndrume pe moștenitorii să se adreseze justiției.

VASILE BRĂILOIU
consilier juridic șef

CARTE

ION
BİRLEA:LITERATURĂ
POPULARĂ
DIN
MARAMUREȘ

Oglinda cea mai vie, cea mai grăitoare a unui ținut românesc este folclorul; cele două volume compacte cu titlul de mai sus, apărute cu o prefață de M. Pop și un studiu temeinic de Iordan Datcu, confirmă aceasta. Reprezentativa culegere e cu atât mai remarcabilă cu cât infățișează contribuția valoroasă la cunoașterea tradiției culturale a locurilor spre care s-a îndreptat, la un moment dat, și marele colecător de nestemate populare Eminescu. Cele două opuri de folclor reprezintă și o încununare a strădaniilor de o viață-ntregă a cărturarilor ce sub această formă locală au dus până azi firul bogat al slovelor românești.

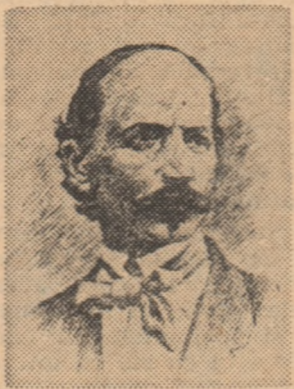
Citind cele peste 800 de file, ne-am amintit de rodnică și trainică colaborare dintre Ion Birlea și marii compozitori Bela Bartok și Tiberiu Brediceanu întru realizarea impunătoare sale culegeri. În afară de accentul deosebit, izvorit din caracteristicile fonetice și lexicale ale gra-

ului maramureșan, culegerea răsfriunge-n chip colorat obiceiurile și datinile maramureșene fiind deopotrivă folositoare folcloriștilor ca și lectorului mai puțin avizat.

Literatura populară maramureșană evidențiază o serie de aspecte specifice ale existenței Maramureșului, turnate-n vers ca-n montura unui juvaier de cîntărețul anonim. Una din caracteristicile-i de seamă e că rapsodul popular a înscris în cîntecele sale spațiul geografic — mărirea munților, curgerea năvalnică a apelor și atrăgătoarele făgașe ale nordului românesc, această minunată celată naturală. Dar nota cea mai caracteristică e că, deși strins legată de specificul ținutului geografic, literatura populară maramureșană, face corp comun cu întreaga ființă a patriei. se înrolează firesc în spiritualitatea ei. Așadar, în afară de faptul că antologia constituie o frescă a relațiilor sociale din Maramureș și alte comune ardelenne, ea dovedește existența acelei organice comuniuni cu întreaga spiritualitate românească. Reprezentînd aproape toate secțiunile liricii (cîntece de revoltă împotriva asuprii sociale și naționale, cîntece haideuțești și ciobănești, cîntece de cătanie și de război, cîntece de-nstrăinare, de jale și de noroc, cîntece de dragoste și de dor, cîntece satirice și strigături, cîntece de nuntă și de petrecere), ele sînt culese din gura săteanului și i se adresează nemijlocit.

E cum nu se poate mai bine venită o asemenea culegere a mărgăritarelor poporului, mărturie a unității de concepție și de simțire a sa. Cititorul dornic de frumos se va desfășura gustînd pe-ndelete pagină de pagină, cîntec de cîntec colecția de perle a acestei lucrări care e în același timp o operă de știință.

CAMIL BALTAZAR

FILĂ DE CALENDAR

DIMITRIE

BOLINTINEANU

Scriitorul s-a născut acum 150 de ani, în satul Bolintinul din Vale, unde și-a petrecut și copilăria. Învață carte în școlile din București, la Colțea, unde învățase și Eliade Rădulescu, la Sf. Sava unde a avut colegi pe Ion Ghica, Grigore Alexandrescu și Nicolae Bălcescu.

La 23 de ani debutează în Curierul de ambe sexe cu poezia O față tină pe patul morții însoțită de o notă elogioasă a lui Eliade, care remarcă talentul poetului începător, afirmat în valoarea muzicală a versului și în evidentul simț al limbii. Aprecierile lui Eliade evidențiază tocmai însușirile de bază ale întregii lui activități scriitoricești.

Contestată de multe ori, lăudată fără rezerve alteori, opera lui Bolintineanu dezvăluie, la o cercetare atentă, calități artistice autentice.

Personalitate multilaterală a epocii. Bolintineanu a fost un scriitor care a militat și prin activitate politică pentru ideile afirmate în scrisul său.

Prima etapă a evoluției sale este marcată de frământările social-politice din preajma anului 1840, determinînd o orientare din ce în ce mai evidentă spre poezia cu tematică patriotică (Plîngerile poetului ro-

mân, Cîntec național, Ștefan cel Mare și maica sa, Cea din urmă noapte a lui Mihai cel Mare etc.). În 1847, în prefața primului său volum de versuri, intitulat Colecție din poeziile domnului D. Bolintineanu, autorul vorbește despre însemnătatea literaturii ca act de conștiință al întregului popor și ca armă a luptei pentru libertate.

Revoluția din 1848 îl numără printre militanții ei. Bolintineanu a condus în această perioadă ziarul Poporul Suveran, organ al revoluției, unde publică mai cu seamă articole de atitudine, care se ridică „cu energie împotriva tiraniei”. A făcut parte și din comitetul central electoral, care avea menirea de a pregăti alegerile de deputați pentru adunarea constituantă. Activitatea sa i-a atras după înfringerea revoluției exilul și oprobriul politic.

Intors, în 1858, în București, Bolintineanu luptă mai departe pentru idealurile progresiste, editînd ziarul Dimbovița, în care duce o susținută campanie pentru actul Unirii.

În același an îi apare încă un volum Melodii române, urmat și de Legende sau basme naționale în versuri, apoi de Nemesis (1861), Poezii atît cunoscute cît și inedite (2 vol. 1865), Eumenidele sau satire politice (1866), Conrad (1867). Opera sa, foarte întinsă și variată — ea cuprinde peste 50 de volume — cultivă aproape toate genurile literare. Cîntecului și elegiei patriotice îi stau alături legenda și balada istorică, poemul epico-liric și romanul (Manoil — 1855 și Elena — 1862).

Bolintineanu e cunoscut de marea masă a cititorilor în primul rînd pentru legende istorice, care, cu timpul, au devenit cîntece aproape populare. În legende se manifestă cel mai puternic tradiția romantică, sub semnul căreia poetul a debutat. Ele concentrează sentimentul patriotic în expresii lapidare, sentențioase, care sînt, în general, reținute ușor tocmai prin asemănarea lor ca formă cu maxime.

Autor al unor scrieri inegale ca valoare. Bolintineanu a adus literaturii noastre cîteva contribuții importante. El a consacrat legenda istorică și poemul epico-liric, a lărgit sfera tematică a satirei și a marcat, prin Manoil și Elena, începutul romanului românesc.

Bolintineanu a susținut, prin calitatea versului său, ideea simțului muzical în poezie, a realizării estetice a poeziei.

Sînt cîteva din coordonatele valoroase ale operei sale (politice sau literare) care îl impun conștiinței și amintirii noastre.

M. MUNTEANU

CELE MAI FRUMOASE LEGENDE

LEGENDA MĂGURII MARI

Călătorul ce merge de la Singiorz-Băi spre Valea Vinului rămîne uimit cînd, trecînd prin satul Anieș, și privind în dreapta spre Someșul Mare, vede ridicîndu-se impunătoare, de o rară frumusețe, ca o piramidă uriașă, în mijlocul unor delușoare mici și teșite. Măgura Mare.

Se spune că demult, cînd au început să se strîngă oameni pe Valea Someșului, s-a tras, nu se știe de pe unde, prin partea aceea, un om dornic de avere și bogății numit Măgură, care începu să caute în inima pămîntului aur și care ro-bea pe toți oamenii care se statorniceau pe Valea Anieșului și a Someșului. Așa se face că acel Măgură deveni nu peste multă vreme stăpînul acelor locuri.

Se zice că oamenii munceau zile și nopți în rărunchii pămîntului pentru o răsplată neînsemnată, ca să scoată la suprafață aurul din care stăpînul dădea meșterilor să-i facă podoabe, vase, lanțuri și cîte și mai cîte lucruri scumpe. Anii se scurgeau și stăpînul Măgură tot mai multe cerințe avea față de norod, însă mare le-a fost uimirea oamenilor cînd stăpînul a cerut să i se facă un car cu patru boi cu totul și cu totul de aur. Săpături adînci

s-au făcut și toată suflarea acelor locuri se căznea să ducă porunca la îndeplinire.

*Din pămînt, zăcăminte se scoteau
Oamenii le îmbăiau,
Bulgăraș cu bulgăraș căutau,
Și pentru car și boi le stringeau.*

Așa putură să-i facă lui Măgură mîndru car cu patru boi cu totul și cu totul de aur.

*Măgură s-a bucurat
Toate podoabele-a luat,
Și în car le-a aruncat,
Pregătindu-se de plecat
Dar atunci, ce s-a-ntîmplat?
Cerul s-a întunecat,
Pămînturile s-au cutremurat
Munții cei mari s-au dărîmat,
Toate văile au răsunit
Vietățile amar s-au speriat
Norodul a alergat
Măgură nu s-a-ndurat,
Și-n acel loc s-a-nălțat
Munte de nemăsurat
Munte mare pin' la soar
Ce seamăn pe lume n-ave
Și-i zice „Măgura Mare“.*

CLEOPATRA LORENTIU
Bistrița

Din frumusețile Iasului

Și
cîntecele
tale le-am
cîntatLUDMILA
GHÎTESCU

M-am încins cu puterea pămîntului
cu sevele arborilor fulgerate-n tulpină,
cu mirezmiile pădurilor topite-n rășină
și cu negre irizații din adîncul din mine.

M-am încins cu susurul apelor
răsfrînte în lumina acestei ere
în amețitoarele turbine
dătătoare de lumină și putere.

Am jucat toate horele poporului meu
și cîntecele toate le-am cîntat.
Am plîns cu el sub aspre asuprii
și-acuma-i cînt destinul lui bogat.

FLOAREA DE CAOLIN

Sub munții Pădurea Craiului, la Vadul Crișului, sat bihorean unde olăritul este practicat din cele mai vechi timpuri, natura însăși a purtat în ea germele frumosului pe care, de altfel, a și știut să-l izvo-dească. O peșteră de stalactite, că-rora virstele geologice nu le-au al-terat cu nimic farmecul, se deschide, monumentală, lângă dealul Pojorita cunoscut pentru calitatea lutului său. Olarii sapă de veacuri în acest depozit inepuizabil care le asigură materia primă, caolinul. Din el re-zultă o ceramică albă luminoasă, de o valoare artistică a cărei distinc-ție sporește prin ornamentarea va-selor cu motive decorative de cu-loare neagră — ceramica de Vadul Crișului.

Cromatică ei se rezumă, așadar, la două culori, alb și negru. În lo-godirea lor, în folosirea cu gust și măsură a elementelor decorative, stă toată grația acestei ceramici. Ți-nuta sa estetică amintește, dacă este să stabilim analogii, de portul popular săliștean, lucrat de aseme-nea în alb și negru, nobil tocmai prin simplitate și echilibru.

Eram de față astă-vară, la Mama-ia, cind dintr-un autocamion venit de peste munți au început a fi des-cărcate și desfăcute lăzi, mirosind a cetină și a caolin, cu ceramică de Vadul Crișului. Pe trotuarul din fața magazinului artizanal al Uniunii Naționale a cooperativelor agricole de producție, se iveau, involte, una câte una, oalele, cantele și ulcioa-rele simple sau cu gura bilobată. Treceau oameni în costume de baie sau în halate, era ora cind vilegia-turii se grăbeau spre plajă, dar dintr-o dată locul s-a aglomerat de privitori, cuvântul „frumos” s-a au-zit rostit în câteva limbi ale lumii și vinzarea ceramicii de Vadul Crișului a început acolo, pe trotuar, înainte ca piesele de lut să fie rin-duite pe polițe.

Astăzi mai sînt încă la Vadul Crișului destui meșteri care practică olăritul. Cooperativa agricolă inten-ționează să-i grupeze într-o secție artizanală, în timp ce uniunea jude-țeană caută să contracteze comenzi ferme pentru export. Este o măsură notabilă, pe linia extinderii și diver-sificării activităților ceramice în me-diul rural. Ceea ce s-a reușit, de pildă, la Marginea-Suceava, com-ună care exportă anual aproxima-tiv zece mii de obiecte de ceramică, în țări ca Polonia, Iugoslavia, R.F.G. și S.U.A., se poate izbuti la fel de bine în Bihor.

Intrind în curtea olarului, te in-timpină un adevărat muzeu. În cer-dacuri, prin magazine și pe sub șo-proanele înalte care adăpostesc cup-toarele, vezi șiruri de ceramică albă, flancată ici-colo de vase smălțuite monocrom, de obicei în verde sau maron. Acestea din urmă sînt vase mai mari, smălțuite în genul cahle-lor de teracotă. Poate mult mai nu-meroase decît în alte părți sînt mi-niaturile, ulcioare indeosebi la o înălțime de cinci, șase centimetri. Nu lipsesc figurinele și jucăriile pentru copii, stilizate în spiritul tra-diției populare, de fapt niște adevă-rate bibelouri.

Roata sau rotula, cum i se mai spune prin partea locului, este mi-nuită numai de bărbați, deși olărit-ul nu e munca exclusivă a ace-sora. Femeile ajută și ele la pregă-tirea lutului și la decorarea vaselor, operație care presupune precizie și rafinament artistic.

Se lucrează cu dexteritate și si-guranță în mișcarea „ei acționară”, mereu egală, roata pare acționată mecanic, într-atît s-a deprins picio-rul olarului cu acest travaliu. Din boțul de lut așezat pe inima rotilei, vezi cum capătă forme „burtă” ul-ciorului, apoi „tolciul” aplicat pe foale și, în cele din urmă, gîtul.

Privind minile olarului, îți vin în minte versurile argeziene :

„Ja uită-te acum la mina lui, făcută Pe flaut, pe cimpoi și alăută”...

Alături de păstori, de-a lungul veacurilor olarii au efectuat o a doua transhumanță, cu prilejul de-

plasărilor lor sezoniere de la un țîrg la altul. Cei din Vadul Crișului pînă la Huedin și Oradea, unde se întîl-neau cu olarii dinspre Maramureș și cu cei de sub muntele Găina, de la Criștor, Săliște, Hălmăgel și Tirnăvița, iar aceștia din urmă, după cum aflăm dintr-un studiu al Casei județene a creației populare, cobo-rau prin Arad și Timișoara, la Ca-ransebeș, de unde ajungeau nu a-rareori la Orăștie sau spre sud, la Orșova și Turnu-Severin.

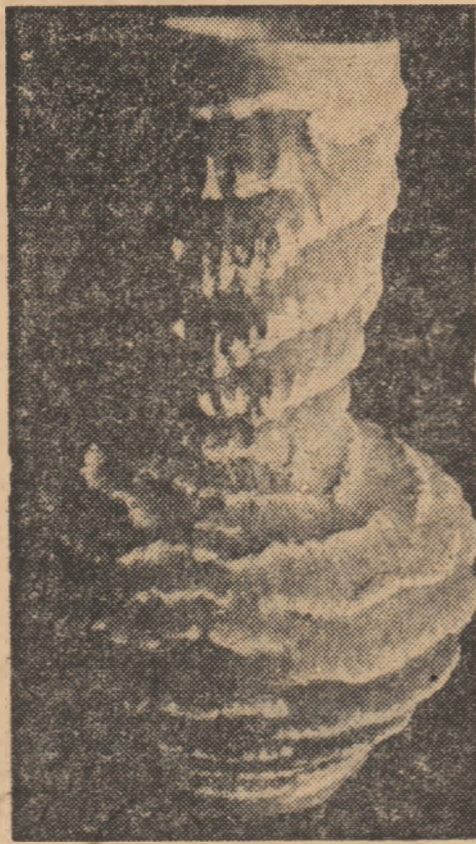
Lungile lor călătorii anuale, marile întîlniri în țîrgurile care se transformau adesea în festivaluri ad-hoc ale artei populare, prileju-lau transferuri de frumos între o zonă folclorică și alta. Meșterii în-vățau unii de la alții, formele și motivele ornamentale se îmbogățeau.

Dar odată cu ulcioarele și can-tele celor care cu mina „făcută pe flaut, pe cimpoi și alăută”, colindau firește baladele și doinele. Nu intim-plător au simțit olarii nevoia să făurească și ei un instrument de su-flat — ocarina.

Consacrarea în timp a celor mai desăvîrșite forme de vase a fost în-soțită de o selecție severă, dove-dind finețe, gust și măsură, a ele-mentelor decorative: rozete solare, motive florale, pupi, spirale și mclci.

Privești mina olarului care, în mai puțin de un minut, dă boțului de caolin forma desăvîrșită a ulcioru-lui, și acolo, lingă rotula lui și lingă micul muzeu de sub șopron sau din cerdac, înțelegi că nici unei alte miini nu i se potrivește mai bine amintitul distîh al poetului.

NICOLAE CULCEA

Ceramică din Argeș

MÎNDRIILE ȘI BUCURIILE MEGIEȘILOR MEI

de DRAGOȘ VICOL

Am pornit într-una din zile spre locurile copilăriei, acolo unde se odihnește de vece tata și unde mama își joacă nepoții pe genunchi. Am trecut lunca Suceviței și mi-am adus aminte că acolo, pe iarba mărunță de altădată, poposeam, cu aproape treizeci de ani în urmă, în fiecare zi, cinci băieți venind de la școală. Ilarie, Petre, Iftimie, Ilie și eu. Umblam la liceu, la Rădăuți pe jos, de acasă, bătînd cite 10 kilometri pe zi. Cinci băieți din tot satul se încapăținau să învețe carte la școli mai înalte. Dar cîți dintre noi aveau să ajungă totuși pînă la capăt? Doar doi. Ceilalți s-au împotmolit pe drum: au rămas să-și găsească niște slujbe mărunte, să-și incropească viața cit de cit...

Pe vremea aceea însă satul se înfățișa altfel. Niște case mici cu acoperișuri pleoștite, cu pămînt pe jos, se înșirau pe niște ulițe întunecate și gloduroase. Pe toloaca mare, din fața școlii, cai costelivi și vite uscate pășteau rădăcina ierbii că altceva nu mai aveau ce paște. Cînd se întuneca, era un întuneric peste tot de-ți virai degetele în ochi...

Am intrat în sat cutreierat de amintiri. Și mi-a leșit înainte, nu știu de unde, megieșul nostru Petrea lui Varmat, înalt, subțira-tec și cărunț. Mi-a prins dreapta cu amîndouă palmele lui bătu-cite.

— Bine ai venit! Ce ai în geantă, că o vād doldora? Poezii, istorisiri? Vin diseară să mi le citești!

— Și a venit. A adus, ascuns sub bondiță, un clondir de băutură. — Vreau să te cinstesc. Eu citesc mult și mi-e drag să stau de vorbă cu scriitorii... Doamne, multe mai sînt pe lumea asta și noi nu le știm! Zezi dumneata, dragă vecine, cum s-a schimbat lumea? Avem altfel de tragere de inimă acum. Oamenii au educație și știință! Te-ai gîndit dumneata vreodată că noi, oamenii de aici, vecinii dumitale, o să avem într-o zi faimă de legumicultori și de crescători de vite? Ți-ai putut dumneata închipui seră la Volovăț, și lumină electrică, și cinematograf, și cămin cultural care nu stă degeaba și atîtea gospodării nou-nouțe? Iaca pe toloacă: consi-liul popular are sediu nou, am sădit plopi în fața lui și pe ulițe, am îndreptat drumurile, mă rog, am dat altă față comunei! Trăim în alte timpuri și vom trăi mîine-poimîine mai altfel decît trăim azi!...

Ți-aduci aminte că pe vremea cînd erai școlar la liceu, te mai duceam eu citeodată cu căruța la școală... Acu vine autobuzul de mai multe ori pe zi! O droaie de băieți și de fete dau năvală să urce: liceenii noștri. Sintem mîndri de ei!

Stînd la taclale cu megieșul, casa s-a umplut de oameni. A venit Toader Buliga să mă întrebă dacă nu i-am adus vești de la fiică-sa, asistentă universitară în București, să-mi spună că Ghică, fecio-ru-su inginerul s-a mutat la Iași; au venit Niculcenii să mă întrebă dacă nu cumva le-am întîlnit nepoții, ingineri silvici amîndoi, și au venit și alții și am făcut o socoteală împreună: cîți intelectuali: medici, ingineri, profesori, agronomi, zootehniști cîți muncitori și tehnicieni s-au ridicat de aici, în anii noștri și au răzbit. Oa-menii le rosteau numele cu mîndrie, mîndria că le sînt fii și fiice, nepoate sau nepoți, consăteni. Da, oamenii satului meu, ajunși meș-teri de seamă ai pămîntului și rodului, ajunși gospodari așezați la casele lor, cu mîndriile lor, cu planurile lor, cu nădejdele și cu bucuriile lor, vorbeau despre prezent și despre viitor cu o sigu-ranță și cu o încredere care mă uimeau. Trecutul nu și-l mai amîn-teau sau nu voiau să și-l mai amintească. Sau poate n-aveau timp. Viitorul bate în fiecare clipă la uși, la ferestrele sufletului: „Am venit, iată-mă! Mă primiți în inima și-n viața noastră?” „Te primim bucuroși! Bine ai venit!” îi răspund oamenii. Și poate că ar trebui să-i răspundă: „Bine te-am făurit!” fiindcă ei îl făuresc cu fiecare victorie dobîndită, cu fiecare gînd bun, cu fiecare hotă-rîre, cu fiecare înțelegere a prefacerilor prin care trecem. I-am spus megieșului meu, la plecare:

— Mi-e plină și mie inima de bucuria și de mîndria voastră!
— Atunci pune din ele măcar o fărîmă pe hîrtie, vecine și prie-tene! m-a îndemnat el.

Și eu l-am ascultat.

Poetul Mihail Steriade

Natură
moartă

Scriitorul Mihail Steriade s-a născut la 12 aprilie 1904 în Foc-șani. Școala primară și liceul le-a absolvit în orașul natal, stu-diile universitare în Capitală. Licențiat al Facultății de litere și filozofie din București, la 25 de ani, în 1929, pleacă din țară pentru studii. Trăiește în Franța și în Belgia, desfășurînd o rodnică activitate literară. Nostalgia plaiurilor natale îl va urmări pe parcursul deceniilor și multe din paginile scriitorului Mihail Steriade cuprind referiri și aluzii la universul românesc.

Din scrierile poetului Mihail Steriade cităm: *Pajiștile sufle-tului* (1923), *Vremelnicii* (1924), *Meduza* (1925) *Remeurs sans au-ros* (1926), *Ceramică* (1928), *Soveja ou le retour du Coeur* (1930), *Clamondé* (1941), *Louanges à Marie* (1945). *Un baiser pour Dark Rosaleen* (1949), *Des rêves aux portes de la Mer* (1954), *De muze tussen twee wordenboeken* (1955), *Plus surprenant la parole* (1958), *Poemes deracinés* (1960), *Rupture des ténèbres* (1962), *Breve con-nnaissance de la Roumanie* (1963), *Destin roumain universelle* — Michel Eminesco (1966).

Mihail Steriade redactează, începînd din 1963, publicația „Le journal roumain des poètes” care apare în capitala Belgiei, și este directorul fondator al Institutului de limbă și literatură română Michel Eminesco.

Publicăm, alăturat, în traducerea poetului Vlaicu Bârna, poezia „Natură moartă”, apărută în nr. 1 al periodicului său.

Un vas verde închide tristețea somnolentă
A tuturor florilor de toamnă.
Interiorul pictat cu liniști adînci
Prin care oamenii trec
Fără a îndrăzni să-mi privească rănile.
Vitraliul prefiră un cîntec
Cu dulce mireasmă de ței române
Și-n adîncă mea noapte nu mai pot geme
Cînd inima se zbate să poarte-al lunii doliiu...
Dar astă-seară, luna, prinsă-n arbori,
Nu vrea să-mi mai asculte tînguirea.
Singurătatea, iată, îmi imprumută chipul.
Alături: vasul verde și deznădejdea mea.

Recentele conferințe tehnice ale Asociației de Transport Aerian Internațional (I.A.T.A.) au relevat, printre altele, necesitatea pregnantă ca în următorii ani materialul volant al companiilor aeriene din întreaga lume să fie schimbat. Deci, pe lângă mărirea numărului de aparate (în 1975 vor zbura circa 7 500 de aparate de transport), proporția va fi net în favoarea aparatelor cu reacție (74 la sută), iar între acestea un loc de seamă le revine aerobuzelor.

Aerobuzele, avioane de pasageri cu reacție de mari dimensiuni, vor intra în funcțiune aproximativ din anul 1970—1971. Concurează pentru obținerea de calificative superioare companiile „Lockhead” cu aparatul L-1011, „Boeing” cu B-747 recent încercat, „Douglas” cu DC-10 și aerobuzul vest-european A-300.

Pentru a ne face o idee despre performanțele acestor aerobuze, se cuvine menționat că ele pot transporta între 250 și 360 de pasageri, pe distanțe cuprinse între 2 600 și 5 300 km, având greutatea la decolare între 120 și 200 tone!

Costul aerobuzelor variază între 13 și 17 milioane de dolari.

Aerobuzele sînt incluse de unii specialiști — alături de aparatele din categoria DC-8, TU-114 sau IL-62 (pînă la 250 de pasageri) —, în categoria așa-numitelor „Baby Jumbo”. Acest tip de aparate, apreciate ca medii pentru sarcinile aviației de transport la începutul secolului următor, ar urma să constituie în acea perioadă majoritatea avioanelor aflate în exploatare de companiile comerciale. „Baby Jumbo” ar urma să deservească trasee pînă la maximum 3—4 000 km, între aeroporturi cu amenajări obișnuite.

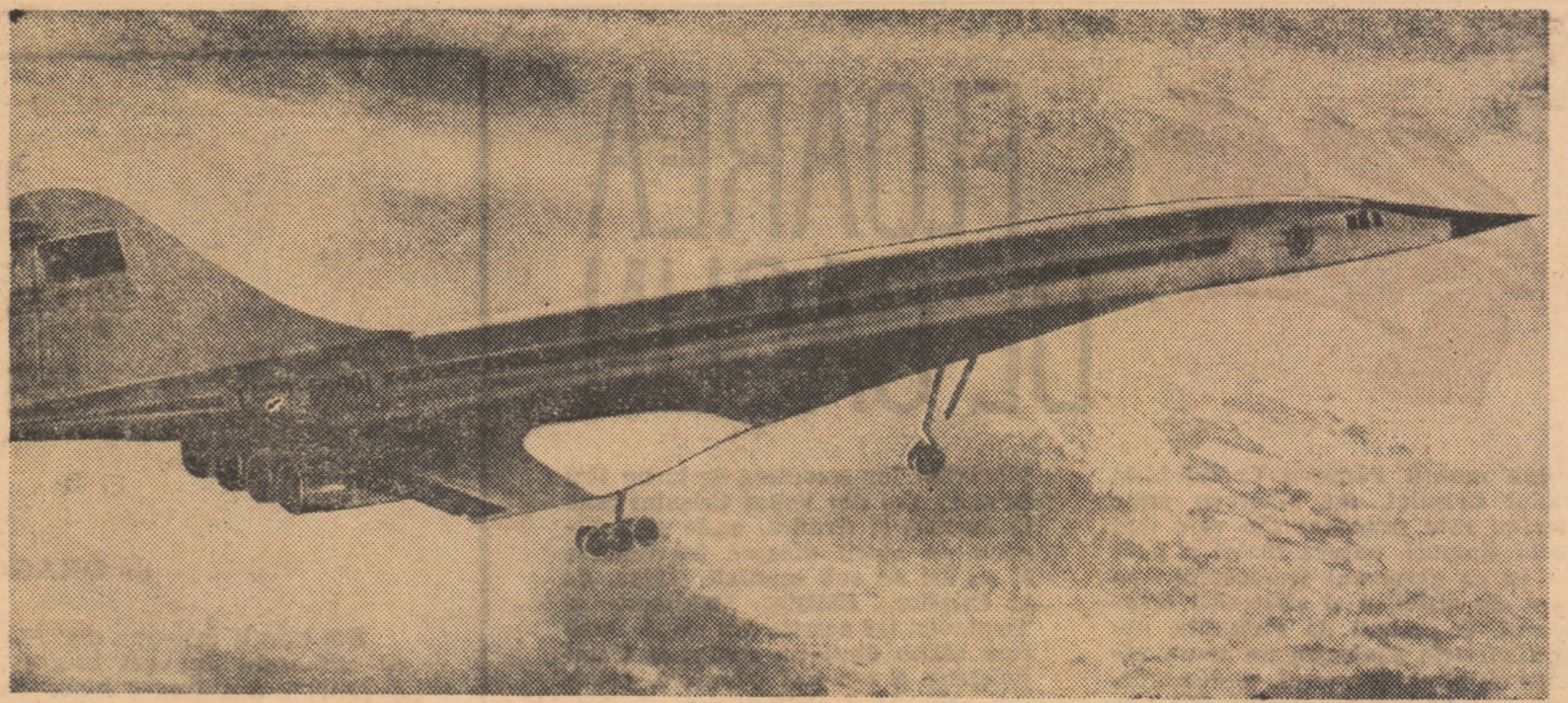
În ceea ce privește categoria gigantilor aerului — „Jumbo-Jets”, primii reprezentanți au și apărut deja. Este vorba de AN-22 „Anteu” în U.R.S.S. și avionul C-5A „Galaxy” în S.U.A.

Gigantul Anteu și-a dovedit marea sa utilitate și economicitate, transportînd o bună parte din exponatele prezentate în Pavilionul sovietic din cadrul ultimului Salon Internațional de Aeronautică și Cercetarea Spațiului de la Paris în anul 1965.

Recent, în prezența oficialităților americane, a avut loc zborul celui mai mare avion de transport din lume, C-5A „Galaxy”. El are greutatea de decolare de 347 tone, din care 120 de tone încărcătură utilă.

Trebuie arătat din capul locului că a zburat varianta militară a acestui aparat care are și versiuni civile, ce vor fi gata de zbor pînă în 1975, sub denumirea generică de L-500. O primă variantă, L-500—114 A va conserva aceleași caracteristici ca și C-5A, fiind deci un aparat de transport al mărfii.

În varianta de pasageri, L-500 va putea transporta 667 persoane în clasa de lux sau 902 pasageri în varianta turist, care vor folosi cabine și saloane dispuse la trei nivele, într-un fuselaj care depășește 7 metri în lățime și 8 metri în înălțime! Pentru a ne face o părere despre dimensiunile apreciabile ale aparatului, trebuie să menționăm că planșeul inferior are o suprafață de 251 m², ampenajul orizontal se află la 20 metri de sol, lungimea unui motor este de aproape 5 metri, iar

AVIOANELE VIITORULUI

de conf. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

trenul de aterizare utilizează în total... 28 de roți.

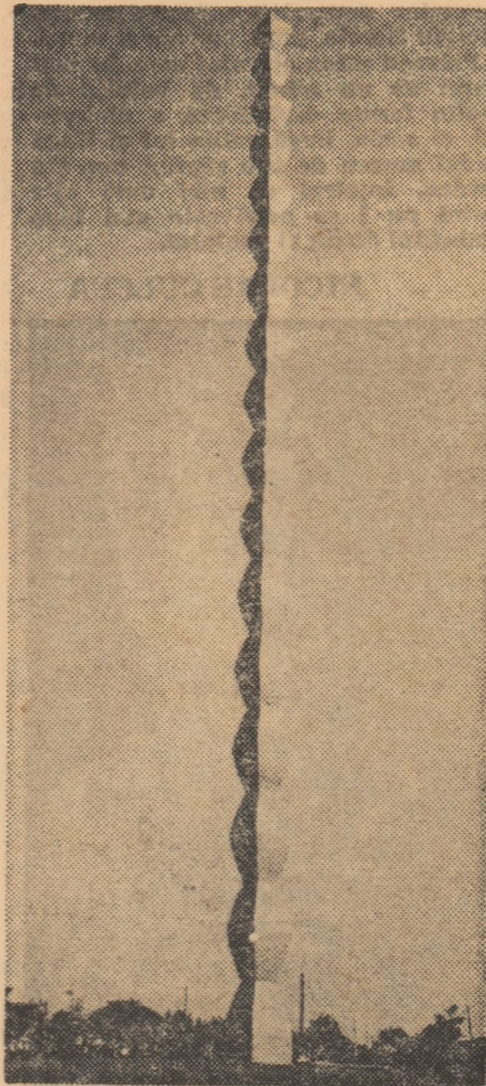
Ultima zi a anului trecut a fost marcată de primul zbor al unui „pasager” supersonic: TU-144, creație a specialiștilor sovietici conduși de binecunoscutul academician Andrei Tupolev. Deși încă din acest zbor aparatul și-a demonstrat capacitatea de a depăși viteza sunetului, adevăratele sale performanțe nu au putut fi încă evidențiate. Ele își așteaptă rindul, conform planului de zboruri de încercare, care vor culmina cu intrarea în dotarea Aeroflot-ului în anul următor.

Care este cartea de vizită a lui TU-144? Aparatul este capabil să zboare cu 2 500 km/oră la altitudini pînă la 20 000 m, are o greutate totală de 130 000 kg, poate decola (ateriza) pe numai 2 000 m și parcurge fără escală circa 6 500 km cu aproximativ 130 de pasageri (turisți).

Recent a efectuat primele zboruri și producția anglo-franceză „Concorde”, a cărui apariție a fost amînată aproape un an. La fel ca și TU-144, Concorde are tot patru motoare dispuse sub aripă, care are forma triunghiulară. Momentan locul celor 132 de pasageri a fost luat de 12 tone de aparatură care, și în acest caz, oferă specialiștilor posibilitatea de a verifica comportarea aparatului.

Evoluția aviației nu se reduce însă numai la aerobuze, „Jumbo-Jets” sau supersonice de transportat pasageri. Mai trebuie să amintim performanțele remarcabile realizate prin alimentarea avioanelor și chiar a elicopterelor direct în aer, în timpul zborului, pentru mărirea distanței de parcurs. De asemenea, nu putem omite realizarea și încercarea elicopterelor cu rotor rigid, primele în lume care au reușit să efectueze evoluții aerobative, precum și re-

marcabilele zboruri stratosferice ale avioanelor-rachetă de tipul „X-15”. Pe aceeași linie menționăm actuala tendință modernă în aviația supersonică de a se realiza avioane polivalente cu geometria variabilă a aripii în timpul zborului, fapt care conferă respectivului aparat eficiență maximă la toate regimurile de zbor, respectiv la altitudini și viteze variabile.

Coloana infinită

ACTUALITATEA ȘTIINȚIFICĂ

TRATAMENT ANTIHEPATIC

În ultimul deceniu, un colectiv de medici de la Clinica medicală nr. 3 din Cluj, condus de prof. univ. Oclavian Fodor, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, a tratat cu acid aspartic (un aminoacid) peste 1 500 de bolnavi de hepatită cronică în condițiile specifice diferitelor regiuni din țară. S-a constatat că tratamentul cu acest acid ameliorează starea generală a bolnavilor, reduce oboseala, scade sensibilitatea ficatului, îl întrezează curînd pe bolnav.

MICROSCOP ORIGINAL

Strădania oamenilor de știință de a vedea atomul — cea mai mică particulă a unui element chimic — i-a determinat pe mulți dintre ei să se preocupe de construirea unui microscop care să le permită acest lucru. Multă vreme eforturile lor au rămas fără rezultat. Iată însă că de curînd profesorul dr. Edwin Mueller de la Universitatea din Pennsylvania (S.U.A.) a reușit să construiască un microscop care mărește de 2,1 milioane de ori.

Cu ajutorul acestui microscop, prof. dr. Mueller a putut vedea un singur atom dintr-o substanță. Această performanță remarcabilă deschide noi perspective în studierea structurii materiei.

MĂRTURII ARHEOLOGICE

Pasionat cercetător al ținutului natal, învățătorul Emil Diaconu de la Școala generală Obîrșia Nouă a cerut sprijinul conducerii Muzeului din Corabia pentru a se deplasa la fața locului, unde descoperise existența unor vestigii arheologice în locurile din raza satului.

Începute la jumătatea lunii octombrie 1968, săpăturile au avut rezultate excepționale.

În curtea locuitorului Stoica A. Marin a fost descoperită și săpată parțial o necropolă de Inhumatie. Obiectele de inventar găsite în morminte: cercei, pandantive, mărgele, cuțite ș.a. datează necropola la finele sec. al VIII-lea și începutul sec. al IX-lea e.n.

În imediata vecinătate a crescătoriei C.A.P., au fost descoperite urmele așezării celor ce foloseau această necropolă.

În urma cercetărilor făcute a reieșit că populația care folosea necropola de la Obîrșia Nouă era o populație autohtonă românească.

Necropola de la Obîrșia este prima descoperire de acest fel din fosta Dacie Traiană și este întâia oară cînd se descoperă laolaltă o așezare și o necropolă din această vreme și pot fi atribuite populației autohtone.

Cercetările arheologice care continuă vor lămurii mai mult problema autohtonismului românesc.

S. L.

GABRIEL ELIESCU

Materia interstelară

Căutînd să lămurească tainele Universului, o serie de oameni de știință — astronomi, fizicieni, chimiști, biologi și alții — pătrund tot mai adînc în secretele materiei. Astăzi, se știe cu destulă precizie cum este alcătuit atomul și mai multe ipoteze explică cum s-a format și evoluează Universul.

Corpurile cerești, fie că e vorba de stele ori planete, de comete ori meteoriți, sînt formate din aceleași elemente chimice cunoscute pe Pămînt. Materia e veșnică și în continuă mișcare, aceasta din urmă fiind, după expresia lui Fr. Engels, forma de existență a materiei.

Se pune întrebarea: Există oare în Univers un vid absolut, un spațiu în care nu există nimic? Oamenii de știință răspund la această întrebare în mod negativ. E adevărat că distanțele dintre corpurile cerești sînt enorme, ele ajungînd, în multe cazuri, la milioane și milioane de ani-lumină. Aceste spații nu sînt complet goale, lipsite de materie. În ele există peste tot materie, așa-numita „materia difuză” compusă din gazul și praful interstelar.

S-a stabilit, de pildă, că în apropierea Soarelui, într-un cub cu latura de 1 000 km există cam 3 grame de materie interstelară. Există însă unele regiuni în care densitatea acestei materii este de zeci de ori mai mare, alcătuiind adevărați nori.

Cel mai răspîndit element din care e format gazul interstelar este hidrogenul. Urmează apoi în ordine: oxigenul, calciul, sodiul etc.

Praful interstelar este alcătuit din particule foarte mici, aflate la distanțe de zeci de metri unele de altele. Masa acestor particule este însă de 100 de ori mai mică decît masa gazului interstelar. Și ele formează în unele regiuni ale Universului nori cu forme și dimensiuni deosebite. Aceste particule absorb razele de lumină venite de la stele și galaxii, din care cauză ele par a fi mai îndepărtate decît sînt în realitate.

Aceste constatări ale oamenilor de știință ne arată că peste tot în Univers există materie sub diferite forme, Universul fiind veșnic în timp și nemîrginit în spațiu.

CRONICA EVENIMENTELOR INTERNAȚIONALE

Făcînd un tur de orizont asupra celor mai importante probleme pe trecute în ultima săptămîină pe arena internațională, reținem pentru această cronică: dezarmarea, situația din Vietnam și evenimentele din Orientul Apropiat.

DEZARMAREA

La Geneva își continuă lucrările Comitetul celor 18 state pentru dezarmare. Problemele aflate în discuție sînt numeroase și complexe. Să amintim doar încetarea experiențelor atomice subterane, interzicerea armelor atomice și bacteriologice.

Condiția asigurării securității tuturor țărilor este dezarmarea generală și totală, sub control internațional. Țara noastră se pronunță cu toată hotărîrea pentru eliminarea forței și excluderea războiului din viața societății, pentru dezarmare.

VIETNAMUL

În centrul atenției opiniei publice mondiale continuă să stea, și în prezent, războiul din Vietnam. Acest război în care forțele armate americane cotolesc pămînturi străine aflate la mii și mii de kilometri de pîrtare de frontierele S.U.A.

Cînd au început convorbirile cvadripartite de la Paris, omenirea și-a pus multe speranțe în găsirea unor soluții politice pentru rezolvarea problemei vietnameze. Îată însă că după aproape trei luni de discuții nu s-a putut ieși încă din impasul de la început. Cauza baterii pasului pe loc o constituie poziția reprezentanților S.U.A. și ai Administrației de la Saigon care resping sistematic propunerile constructive făcute de reprezentanții R.D. Vietnam și ai Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud.

După cum anunță agențiile de presă, Comitetul juriștilor pentru politica americană față de Vietnam și un grup de specialiști în științe politice au acuzat guvernul S.U.A. că împiedică realizarea unui acord la Conferința de la Paris în problema Vietnamului prin sprijinul pe care îl acordă actualului regim din Saigon. Într-un document al acestui comitet se arată că deși acum un an

președintele Johnson a promis o „nouă politică”, menită să ducă la încetarea războiului din Vietnam, această „nouă politică” nu s-a înlăturat, iar războiul lui Johnson amenință să devină acum războiul lui Nixon.

Renumitul jurist Hans Morgenthau, profesor la Universitatea din Chicago, a declarat că Richard Nixon „în timpul campaniei electorale a afirmat că va soluționa războiul, dar, pînă în prezent, nu a anunțat nici o acțiune în acest sens”, și a cerut Administrației să aducă la cunoștința opiniei publice americane principiile potrivit cărora acționează la conferința de la Paris. El a cerut ca S.U.A. să înceteze sprijinul acordat regimului de la Saigon, precizînd că majoritatea membrilor acestui guvern au trădat interesele națiunii vietnameze, luptînd în timpul războiului de independență de partea forțelor colonialiste, împotriva propriei lor națiuni.

ORIENTUL APROPIAT

Situația din această parte a lumii continuă să se mențină gravă. Au loc dueluri de artilerie și raiduri aeriene cînd în zona Canalului de Suez cînd la frontierele Israelului cu Iordania. Cu toate acestea, pe diferite planuri se fac încercări pentru a se găsi cele mai bune soluții de rezolvare a conflictului arabo-israelian și pentru restabilirea păcii în această zonă atît de greu încercată în ultimii ani.

Pe această linie amintim convorbirile cvadripartite de la New York dintre reprezentanții permanenți la O.N.U. ai U.R.S.S., Franței, S.U.A. și Marii Britanii.

În legătură cu aceste convorbiri, purtătorul de cuvînt oficial al guvernului egiptean, Mohamed Hassan El Zayyat, a făcut o declarație în care a precizat poziția R.A.U. asupra unor puncte esențiale privind reglementarea situației în Orientul Apropiat. El a menționat că discuțiile între cele patru mari puteri trebuie să se limiteze exclusiv la aplicarea rezoluției Consiliului de Securitate de la 22 noiembrie 1967.

S. LAZĂR

Documentar

CAMERUN

Pe coasta de vest a continentului negru, chiar la încheietura Africii, se află Republica Federală Camerun. Teritoriul ei se întinde pe o suprafață de 475 442 kmp, de la Lacul Ciad pînă la Golful Guineei.

Populația, de 5 milioane locuitori, este compusă din 36 triburi, care vorbesc peste o sută de dialecte. La sud și la sud-est locuiesc triburile bantu, la nord — hausa și triburile înrudite, iar centrul este populat de grupurile bantoide orientale. Regiunile împădurite sînt locuite de cei mai vechi aborigeni ai Africii tropicale — pigmeii.

Avîntul mișcării de eliberare națională, care se conturează în special după cel de-al doilea război mondial, cuprinde și Camerunul. Sub presiunea acestei mișcări, Franța îi acordă în 1957 statutul de stat autonom, în cadrul Uniunii Franceze, iar la 1 ianuarie 1960 Camerunul răsăritean se constituie în republică independentă. În urma unui plebiscit, care are loc în februarie 1961, partea nordică a Camerunului de vest este atașată Nigeriei, iar partea de sud — Republicii Camerun. Așa a luat naștere Republica Federală Camerun, Capitala a fost instalată la Yaounde, numărînd astăzi 100 000 de locuitori.

Țara este condusă de un președinte ales de către un colegiu electoral pe cinci ani. Adunarea Națională (formată din 50 de deputați aleși prin sufragiu tot pe cinci ani) este organul legislativ suprem. Puterea executivă este exercitată de Consiliul de Miniștri.

Țara este bogată în minereuri prețioase: fier, bauxită, titan, cobalt, aur. S-au descoperit aici zăcă-

mente de uraniu și magneziu și sînt în curs prospecțiuni petrolifere. Dar anii îndelungași de oprimare au lăsat urme adînci în această țară: aproape 90 la sută din populația activă este ocupată în agricultură. Economia se bazează pe culturile tropicale, exploatarea pădurilor și creșterea animalelor. Pădurile care acoperă un sfert din teritoriul țării reprezintă o imensă rezervă naturală ale cărei bogății însă de-abia acum au început să fie puse în valoare. Anul trecut au fost doborîți aici 500 000 mc de lemn prețios, din care jumătate a fost exportat.

Culturile tropicale, care au o importanță primordială, se află încă în mîinile plantatorilor străini. Este vorba, în special, de plantațiile de cacao și cafea. Producția de bumbac și cauciuc a început și ea să crească în importanță. În fruntea produselor de export se situează cacaoa, principala sursă a venitului național. În 1966 au fost recoltate aproape 70 000 tone de cafea, recolta de bumbac s-a ridicat la 57 500 tone, iar aceea de cauciuc — la 12 600 tone.

Guvernul a făcut mult pentru promovarea economică cu scopul de a scoate țara din dependența față de piața capitalistă și pentru a crea o industrie a cărei dezvoltare este încă slabă.

Camerunul s-a angajat pe calea planificării economice. Îndeplinirea primului plan cincinal (1960-1965) a sporit producția globală cu 7,3 la sută pe an.

Cel de-al doilea plan cincinal de dezvoltare economică și socială a fost lansat la 1 iulie 1966 și urmează să fie realizat pînă la sfîrșitul lunii iunie 1971.

Mă uit la umbra mea

Mă uit la umbra mea și mă-aspărîm
De cît s-a prelungit peste pămînt
Cînd fac din gînd ori din mîini vreo mișcare
Mă cîntin de durere în zare...
Ah! în curînd peste deal soarele scapătă
Și umbra în noapte mă leapădă...
Cîresule, tu ai frunzișul verde crud și des,
Azwîrle-mi umbra dincolo de șes!

FILIP CIUCU

O ZESTRE VIE

Dacă în civilizația modernă, nouă, tehnicile aduc o bogăție materială și spirituală reală, un rol de mare importanță pentru bunul mers al tuturor treburilor îl joacă și organizarea vieții și activității fiecărui cetățean.

Ar fi să vorbim despre spiritul gospodăresc, despre dragostea omului față de tot ce este al locului unde trăiește, lucrează și năzduiește și contribuie la sporirea mulțumirii tuturor. Adică, despre niște trăsături sufletești pe care însăși viața le-a impus și le cerc a fi dezvoltate cît mai larg.

Sînt multe locurile unde gospodarul se vede și se simte, de la primul pas făcut în sat sau comună: casele curate, gardurile drepte, arborii aliniați, flori — ogoarele lucrate, utilajele păstrate bine, curțile orînduite frumos.

Că mai sînt și locuri unde acest spirit gospodăresc răsare numai pe ici, pe colo, alte ori numai în jurul școlii sau numai în preajma instituțiilor administrative. Faptul se datorește felului în care se înțelege contribuția fiecăruia la buna orînduire generală.

Cum din bătrîni se spune că omul chibzuit își face căruță iarna și sanie vara, ne dăm seama că timpul trebuie și el chibzuit cu grijă, iar gospodarii invitați să ia parte activă la toate treburile în desfășurare sau în pregătire. Indemnul la chibzuință și la folosirea roadelor ei nu poate decît spori experiența adunată și pregăti noi căi pentru înlăturarea micilor și marii ale anului început.

Marea bogăție a recoltelor, frumoasa față a satului, buna orînduire a vieții și activității oricărui om, depinde mult de rivna și vrednicia tuturor, de planurile care se infiripă discutînd împreună, de pregătirile gospodărești din acest anotimp.

Zestrea cea mai valoroasă, vie și nestîrbită a locului unde trăiesc și muncesc oameni, o alcătuiește înțelepciunea, învîțămintele, gîndurile și năzuințele, datorile și faptele fiecărui tînar sau vîrstnic, dă-

ruite locului de obște, timpului în care trăiește, semenului care, la rîndul lui, îi aduce prinosul hărniciei minții și brațelor sale.

Această zestre se poate cultiva, îmbogăți, face mai strălucitoare prin grija fiecărui gospodar, prin atenția fiecărui om față de el înșuși, față de cei din jurul lui — familie, colectivitate de muncă, grupă de școlari.

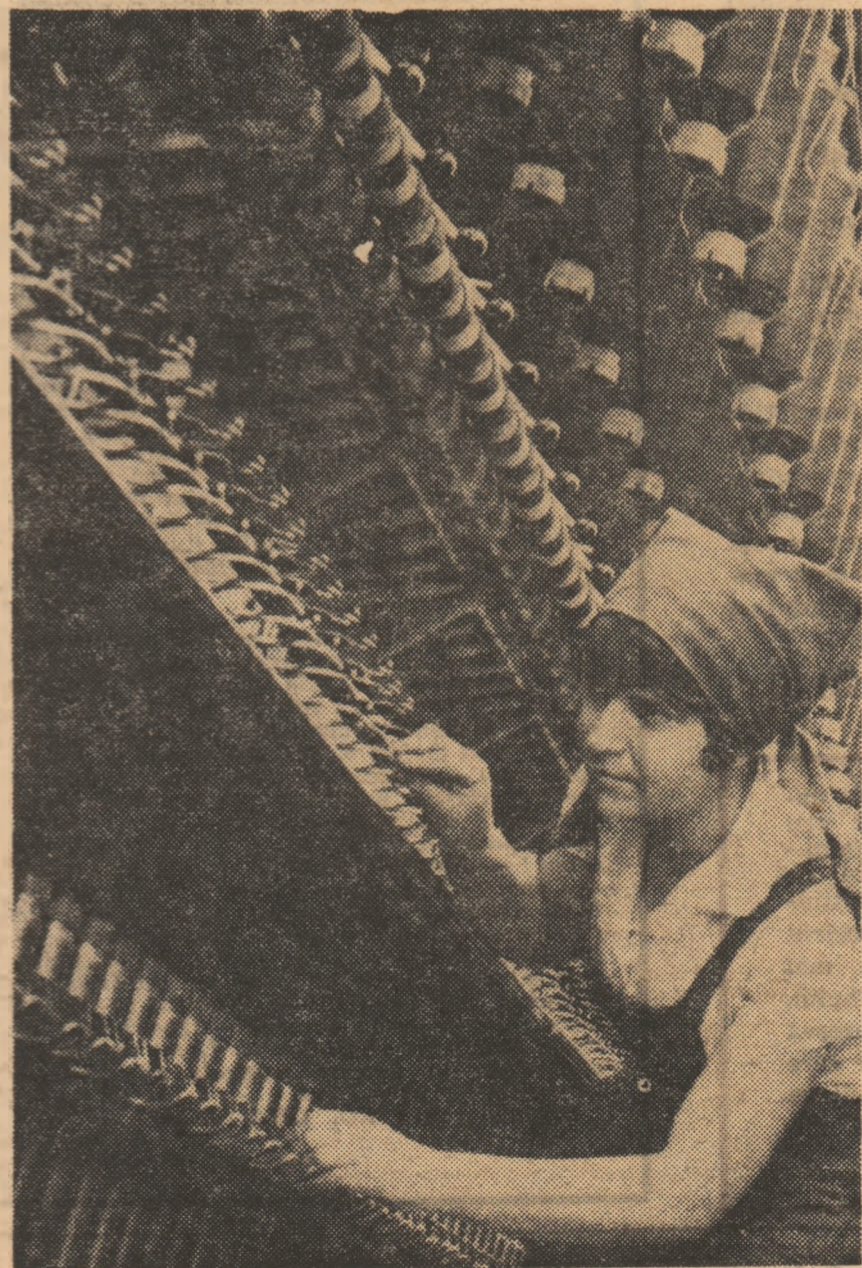
Oamenii cei mai luminați, cei mai vîrtoși la minte și la brațe, vîrstnicii sau tinerii cu vîdită dragoste față de locul natal, se cuvine să gîndească mai cuprinzător la această zestre vie, căreia trebuie să-i aducă sporul netăgăduit de valoare personală.

Căminul cultural poate juca un rol foarte mare în această perioadă, organizînd multe și variate întîlniri ale celor mai gospodari oameni, care să puie frumos la cale felul cum să se desfășoare viața satului, cum să îmbogățească sufletul și casa fiecărui om, cum să crească și să înflorească ogoarele, dealurile și plaiurile țării.

Căminul e chemat să fie mai activ, să-și transforme sala într-o vatră comună, unde toate problemele și toate chestiunile care privesc aspectele locale, sufletești și materiale să fie discutate și confruntate. Din discuții vor ieși măsurile cele mai clare și mai practice, singure în stare să îndrepte acolo unde nu e cum trebuie și să împlinească ce mai e de împlinit.

Chemat să-și spuie, cu inima și fața, cuvîntul, singur omul gospodar va fi în stare să transforme întreaga comoară de tradiții, obiceiuri și inițiative, în acțiuni și măsuri care să poată spori conștiința tuturor, față de nivelul crescut al civilizației satului și comunei noastre. Exemplu și îmbold, omul gospodar trebuie să fie întotdeauna în primele rînduri ale celor care păstrează curată și doc mai departe zestrea vie a poporului românesc.

BARUȚU T. ARGHEZI

Fire de tort...

Știați că...

...pe întinsul teritoriu al Uniunii Sovietice trăiesc 130 de popoare, iar de la nord la sud pot fi întâlnite toate zonele geografice în afară de cea tropicală?

...în partea libiană a deșertului Sahara au fost găsite recent imense cantități de apă subterană, echivalente cu debitul Nilului pe timp de 200 de ani?

...bugetul militar al Andorei este de numai cinci dolari pe an?

...primele prospecte pentru turiști au apărut în secolul al VIII-lea al erei noastre?

...după constatările recente ale unui ornitolog american păsările preferă mai mult culorile roșu și verde?

...gazul cel mai greu din atmosferă este radonul?

...majoritatea oamenilor de știință consideră că oceanele s-au format acolo unde, în trecut, existau continente?

...Cetatea Neamțului a fost construită la finele secolului al XIV-lea de către domnul Moldovei Petru Mușat?

...cel mai vechi ou din lume — un ou de dinozaur de acum 120 milioane de ani — se găsește într-un muzeu din New York?

...cea mai mare insectă din lume este cărăbușul-elefant care trăiește în Venezuela și care poate atinge greutatea de un sfert de kilogram?

...un melc de grădină are 14 175 de dinți?

...cu ajutorul sateliților artificiali ai Pământului s-a stabilit că atmosfera planetei noastre se întinde până la înălțimea de 1 000 km?

...un scorpion poate trăi 420 de zile fără să mănince nimic?

RECUNOȘTINȚA DELFINILOR

Pescarii din colhozul „Svetlii Put” au observat într-o zi, aproape de țarm, doi delfini care se agitau în jurul unui năvod... Curioși să vadă ce se petrece acolo, au luat o barcă și s-au dus până la locul unde era aruncat năvodul. În plasa fuseseră prinși doi pui de delfin care se zbăteau să iasă. Sensibili la neliniștea delfinilor, pescarii au eliberat puți.

Curiozități

Drept recunoștință, fericita familie de delfini a condus pescarii până la țarm.

BROASCA SALVATOARE

În regiunile centrale ale Australiei, riurile și rezervoarele de apă seacă adeseori. Apa devine atunci mai scum-

pa ca aurul. În asemenea cazuri, localnicii din cele mai pustii regiuni ale continentului pornesc la vânătoare de broaște. Broaștele din pustiurile australiene sînt excelent adaptate climatei. În cea mai secetoasă perioadă a anului, ele dispun de o mare rezervă de apă. Fericitul vânător care a reușit să prindă câteva broaște poate să scoată din ele o sticlă de apă.

SFATUL MEDICULUI

VITAMINELE

Pentru a se putea realiza echilibrul vieții normale a omului, sînt necesare vitaminele, care contribuie la sinteza tuturor substanțelor din care este format organismul. Prezența lor în cantități suficiente ajută viața. În cazul în care sînt, însă, în cantități mai mici decît necesarul, omul are o stare generală de oboseală, de slăbiciune fizică, de astenie, cum se întimplă, de pildă, acum primăvara, căci în timpul iernii alimentația a fost mai săracă în vitamine. Absența totală sau surplusul lor provoacă imbolnăvirea.

Vitaminele cele mai importante vieții omului sînt: A, B, C, D, E, K, PP. Ele se găsesc în diferite alimente. Astfel, gălbenușul de ou, ficatul, untul, frișca și smîntina conțin vitamina A. Lipsa îndelungată a acestei vitamine produce unele boli de piele, căderea părului, tulburări de vedere etc.

Drojdia de bere, coaja boabelor cerealelor (țărița), laptele, ouăle, măruntaiele (ficat, rinichi, inimă) conțin vitamina B (B₁ — B₂ — B₃ — B₅). Absența din corp a acestui complex de vitamine determină suferința sistemului nervos precum și unele tulburări digestive.

Zarzavaturile și legumele proaspete (roșii, artele, gogoșari etc.) citricele (lămiile, portocalele), măruntaiele, icrele sînt bogate în vitamina C, care, pentru că prin lipsa ei îndelungată din viața alimentară poate produce scorbutul sau vitamina antianemică. Foarte bogate în această vitamină sînt fructele de măcieș.

Gălbenușul de ou, untura de pește, ficatul și laptele conțin multă vitamină D, care are proprietatea de a fixa calciul în organism. Lipsa acestei vitamine la copii provoacă rahitismul.

Zarzavaturile și legumele proaspete, salatele verzi, fasolea și mazărea (uscate), ouăle, carnea și cerealele au în compoziția lor vitamina E, a cărei prezență în organism este necesară pentru buna funcționare a aparatului cardio-vascular și pentru funcționarea glandelor cu secreție internă.

Vitamina K (vitamina antihemoragică) și vitamina PP (antipelagrosă) se găsesc în aceleași alimente pe care le-am arătat mai sus.

Vitaminele nu sînt rezistente la fierbere, pierzîndu-se în mare parte prin aburi. Pentru ca să-și poată păstra cît mai bine proprietățile lor, este necesar ca alimentele să fie corect preparate. În acest scop se recomandă ca fierberea legumelor și zarzavaturilor să o facem la foc iute și în vase acoperite. Zeama de zarzavaturi și legume fierte este foarte bogată în vitamine.

Completarea necesarului de vitamine se face și sub formă de medicamente. În acest caz, însă, este necesar să se ia vitaminele numai pe baza recomandării medicului, orice abuz putînd să ducă la o serie de tulburări ale sănătății omului.

Dr. EUGEN ȘERBĂNESCU

PODUL NATURAL DE LA PONOARE

De la Baia de Aramă (Mehedinți) unde se ajunge fie cu trenul pînă la Tr. Severin sau Tg. Jiu și apoi cu autobuzele I.R.T.A., după cîtiva kilometri de drum, se ajunge la Ponoare. În depărtare, sclipesc piscurile muntilor scuturîndu-se de ceață.

Ne aflăm, așadar, la Ponoare, pe grandiosul pod natural de piatră, construit de iscusitul meșter — natura. Monumentul acesta săpat în muntele de calcar de pe apa Zătonului îi uimește pe drumeți. Podul suspendat de astăzi, lung de 60 metri și lat de 17 metri, cît și peștera care se întinde pe sub munte cale de peste 1 km, au o înfățișare pitorească. O multime de blocuri, calcaroase, îngrămădite, rostogolite, învîlmășite ca de o mină uriașă, se lasă fotografiate. Aici ți se oferă o frumusețe unică în felul ei. Stîncă boltită din care este zămislit podul are la mijloc o grosime de cîtiva metri. În partea dreaptă se deschide o adîncitură prăpăstioasă străjuită de ziduri imense de piatră.

Se spune că în peștera de la Ponoare se ascundeau odinioară haiducii. Sub podul acesta mai sînt și acum urme ale vetrelor de foc înjghebate pe vremea rea de cărăușii ce poposeau în trecere pe acolo.

Podul natural de la Ponoare este cu adevărat un gigant al naturii. În juru-i se desfășoară panoramic piscul înalt al muntelui „Piatra Cernii”, stîncile golașe ale Cornetului Măgurici, iar jos — la picioarele omului, își furșează apele un riulet argintiu care după ce străbate în voie printre frunzișuri și pe sub bolțile de răcoare ale pădurii, alunecă zglobiu sub o stîncă.

Cîteva clipe petrecute aici, pe coclaurile ponoarelor, lingă imensa pădure de liliac, la poalele muntilor îți dau satisfacția unei împliniri, ferestrele inimii se deschid larg ca un mugure la dezmierdarea caldă a soarelui.

CAROL BORA

UMOR

TIP 1800

Am scris un scenariu de film. Nu mă laud, dar e grozav. Mi-au spus-o numeroși membri din consiliul familiei. Regizorul a strîmbat din nas incurajator și mi-a declarat:

— Se face, dar trebuie să operăm o mică modificare. Acțiunea să nu se mai petreacă în anul 1800 ci în zilele noastre.

— Imposibil! În film e vorba despre unul care umblă cu „pile”, ceea ce în zilele noastre...

— Ai dreptate. Totuși mă incurcă un amănunt din recuzită. De haine tip 1800 am făcut rost, însă nu găsesc pantofi.

Mi-am asumat sarcina să găsesc niște pantofi care se purtau în acea vreme. Nu mi-a fost deloc ușor. M-am dus pe la bunicii tuturor amicilor cu gîndul că ei îmi vor furniza materia primă. Era primă pentru că fără ea nu se putea face filmul. Din păcate, toți erau tineri în partea de jos a picioarelor, adică la încălțăminte. Purtau pantofi moderni. Am aflat, din surse neoficiale, că

s-ar găsi pantofi tip 1800 tocmai la Șarosu, în județul Sibiu. Știînd că pentru ridicarea cinematografului noastre pe o treaptă și mai înaltă nu trebuie precupețit nici un sacrificiu, m-am dus la Șarosu. Mi-am stricat trei perechi de încălțări bătînd satul în lung și-n lat, intrînd prin toate casele veteranilor. Efort inutil. Disperat, că mi-am stricat pantofii plus rezervele de pomană, am intrat la magazin să-mi cumpăr o pereche nouă ca să pot reveni în București. Vînzătorul mi-a dat o pereche de pantofi să-i încerc și... stupoare! Erau tip 1800. Nu puteam să apar în București cu asemenea pantofi demodați. I-am cerut alții.

— Ne pare rău, mi-a răspuns vînzătorul, dar numai cu de-ăștia sîntem aprovizionați.

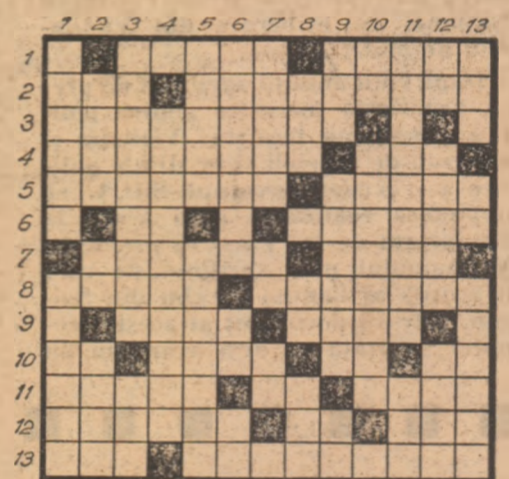
— Cîte perechi aveți?

— Oho! Tot raftul. Nimeni nu vrea să le ia că nu se mai poartă.

I-am cumpărat pe toți și în sfîrșit scenariul meu a putut intra în producție. După generic va apare, așa cum se obișnuiește, următoarea inscripție: „Mulțumim pe această cale Uniunii Județene a cooperativeilor de consum pentru contribuția adusă la realizarea acestui film, prin aprovizionarea magazinelor satești cu măluri tip 1800”.

A. CROITORU

Instrumente muzicale

Horizontal: 1. Instrument cu trei coarde, asemănător viozii, folosit — în Ardeal — pentru acompaniament... — și cel ce îl face să cînte. 2. La xilofon! — Instrument de suflat, rudă cu saxofonul, des întîlnit în tarafurile bănățene. 3. Instrumentul cu corzile ciupite cu măiestrie de Grigore Kiazim. 4. Fluier cu șase găuri, ruda mai mică a flautului popular. — Instrument cu coarde, cunoscut și sub numele de violoncel! 5. Instrument de suflat confecționat din pămînt ars — Formație muzicală. 6. Jumătate de lupă — Străvechi instrument păstoresc. 7. Cu clopoței la tichie — odinioară — pe la curțile boieresti — Adagio. 8. Cea de țigară se folosește pentru cîntat — Tînăr călare în alaiul unei nunți. 9. Foaie de tablă — Liră strîcată! 10. Acute! — Sprinten — Centimetru — Post-scriptum. 11. De Anul Nou este însoțită de buhai — La bemol, la lăutari — Hăulit. 12. Instrument cu coarde, de formă dreptunghiulară — Material din care sînt făcute unorii fluierole „care zic duioș” — Instrument de suflat, compus din mai multe fluierole. 13. Ediția pentru literatură universală — Cîntăreț instrumentist.

Vertical: 1. Instrument muzical popular, cu burduf — Fluieră cu gura laterală și șapte găuri, din Oltenia. 2. De lume — O bucățică de solz! — Ornament muzical, vocal sau instrumental. 3. Sunetul buciului — O tobă care bate numai la joc. 4. Scripcă proastă. 5. Cerc... coral (pe) — Instrument din alamă prezent în toate fanfarele militare, populare sau lăutărești. 6. A merge cu buhaiul — Pasezi — Bățul duruitoarei. 7. Nume de fată — Scoase din arcuș! — Nota lăutarului. 8. Insulă norvegiană — Capul orchestrei! — Arbust din care se execută „fluieră ce zic cu joc”. 9. Rang boieresc, odinioară — Bucium — Sunet... nesfîrșit! 10. Literă arecească — Trasă la joc. 11. Mecanism muzical popular zis și „pian cu manivelă” — Numeral 12. Do vechi — Instrument cu coarde, adus în Europa de cruciați — Instrument cu multe coarde și ciocănele. 13. Locul de băștină al multor instrumente muzicale populare — Fanfara militară — Spus.

Cuvinte rare: RO, ONA, AGA.

PAUL GEORGESCU